

seminář: Výchova dětí ve vědomí Krišny část 1.

přednáší: Suhotra Svámí, 2.11.1998 na Hare Krišna farmě v Polsku.

Suhotra Prabhu na začátku říká, že podnět k tomuto semináři vzniknul na základě rozhovoru s jedním grihastha párem, který proběhnul před rokem. Tématem rozhovoru byla výchova dětí. Během tohoto rozhovoru ho grihasthové požádali, jestli by nemohl něco říct na téma výchova dětí atd., protože oni sami prý o výchově dětí nic neví. Suhotra Prabhu říká, že taky sice o výchově dětí nic neví, protože je sannjásí, ale jelikož četl hodně knih o vaišnavské filozofii a o západní filozofii, tak se dozvěděl zajímavé poznatky o filozofii vzdělávání, zvláště morálního vzdělávání. A ovšem, toto je velice důležité pro rozvoj vědomí Krišny. Naše Gaudíja-vaišnavská filozofie nabízí nejucelenější prezentaci týkající se morálního vzdělávání. Suhotra Prabhu podotýká, že mu docela dělá starosti, když si všimnul, jak se v některých částech ISKCONu manifestují divné morální hodnoty, které byly importovány ze západního liberálního způsobu vzdělávání a o kterých se ukázalo, že v západních vzdělávacích kruzích se staly naprosto neúspěšné. A přesto nyní získávají svůj nový život v určitých kruzích ISKCONu. Mě osobně to připadá spíše jako varující a také ironické.

Během tohoto semináře budu hodně citovat z velice dobré knihy, která má název: "Proč Johnny nemůže odlišit dobré od špatného", autorem je velice uznávaný profesor ohledně vzdělávání v USA(***). V této knize podává velice ostrou kritiku západního liberálního způsobu vzdělávání a alternativu, kterou navrhuje, je osnovou naší filozofie. Ovšem, on nezná vaišnavskou filozofii, ale odkazuje se hodně na staré tradice - tradice zásadového náboženství a morálního rozvoje charakteru. Tento profesor, který je skutečnou kapacitou ohledně vzdělávání, uznává, že západní způsob vzdělávání je v hluboké krizi.

Toto uznání pochází z určitých statistik, které vám nyní přečtu. Na středních školách v USA je spácháno každý měsíc 525 000 zločinů, které zahrnují násilí nebo vyhrožování násilím. Každý den je spácháno 16 000 zločinů v amerických středních školách. Každý den nosí do školy zbraně 135 000 studentů. Z rozhovorů se studenty se ukazuje, že hlavní jejich úzkostí je strach z násilí od ostatních studentů. V americkém systému školství jedna třetina učitelů chce změnit zaměstnání. Za posledních 30 let se zvýšil počet sebevražd u mladých lidí o 300 procent. Rozhovory ukázaly, že každý sedmý mladý člověk se chce zabít. 6

z 10 studentů středních škol uznává, že berou nezákoné drogy. Polovina studentů se opíjí jednou za měsíc, 2 z 5 se opíjí jednou za týden.

Další statistiky se týkají sexuálního vzdělávání. Významná učebnice ohledně sexuálního vzdělávání, která se používá v Americe na středních školách, má název: "Změna těl, změna životů (Changing bodies, changing lives). Citát z této knihy: "Jestliže máš pocit, že tě rodiče příliš ochraňují a vůbec nechtějí, abys byl sexuálně aktivní až do určité vzdálené doby - můžeš mít pocit, že bys mohl utišit tento jejich hlas navždy." „Katolíci, protestanti muslimové, židé věří, že sex mimo manželství je hříšný. Ty sám se však musíš rozhodnout, do jaké míry jsou tato poselství pro tebe důležitá." Tato kniha (Změna těl, změna životů) je plná názorných popisů sexuálních aktivit, učí velice důkladně jak používat antikoncepci. Myšlenka je, aby se co nejvíce zabránilo nechtěným otěhotněním a snížení šíření pohlavních nemocí. Avšak 40 procent mladistvých dívek ve školách se stává těhotnými. Šíření pohlavních nemocí je ve stádiu epidemií. Každý z vás slyšel o AIDS, o tom ani nebudeme mluvit, ale jsou tady také další nemoci. Jedna nemoc se jmenuje herpes a nakazí se jí každý rok 1.5 miliónů lidí, 30 miliónů američanů je jí nakaženo nyní a tato nemoc je nevyhladitelná. Není tak nebezpečná pro osobu, která ji má, ale jestli žena je nakažena touto nemocí a porodí dítě, tak je tato choroba přenositelná na to dítě, které může díky ní zemřít ve fázi nemluvněte.

Existuje ještě další nemoc, která má zajímavý název - Chlamydia trachomatis. Každým rokem je 2 milióny nových případů této choroby - nejčastěji se projevuje u dívek ve věku mezi 15-19 lety a tato nemoc způsobuje neplodnost - osoba nakažená touto nemocí nemůže mít děti. Lékařsky je prokázáno, že mladé dívky, které začnou v raném věku se sexuálním životem a mají různé partnery mají 2000 krát větší pravděpodobnost, že dostanou rakovinu pohlavních orgánů. Toto jsou tedy některé z „úžasných“ výsledků západního liberálního vzdělávání. Inteligentní lidé zabývající se vzděláváním jsou zalarmováni a velice silně argumentují proti tomu, jakým způsobem jsou děti vzdělávány ohledně morálky.

Existují dva základní přístupy k morálnímu vzdělávání:

1. Rozvoj charakteru (Charakter development)

Vědomí Krišny učí tento princip.

Existují elementy dobrého charakteru, které se dítě MUSÍ naučit. Jedno přísloví říká, že "nejmladší lidé se musí naučit nejstarší věci". Nelhat a další dobré vlastnosti, které byly uznány za dobré už od nepaměti...Pro výuku těchto elementů dobrého charakteru neexistuje lepší zdroj než védská písma.

Védská písma nám dávají nejdůležitější popis sattva guny - kvality dobra a všech jejích vlastností. Princip rozvoje charakteru znamená:

- a) děti se MUSÍ naučit tyto vlastnosti v kvalitě dobra.
- b) MUSÍ se naučit tyto vlastnosti kvality dobra na příkladech
- c) MUSÍ je samy praktikovat do té míry, až se stanou jejich zvykem (druhou povahou). Děti musí být trénovány v dobrých zvycích.

Liberální západní způsob vzdělávání rozvoj charakteru zamítnul a používají systém, který se nazývá:

2. Vyjasnění hodnot (Values clarification)

Děti jsou učeny, aby se rozhodovaly samy za sebe - co je pro ně dobré a co je pro ně špatné.

Příklad z knihy "Proč Johnny nemůže odlišit dobré od špatného":

učitel v hodině výuky vyjasňování hodnot (values clarification) požádá studenty, aby napsali 20 věcí, které by nejraději dělaly. Myšlenka je, že činnosti, které vyjmenuje většina studentů, musí být pak považovány za dobré, protože je chce většina studentů. Protože takto funguje tento systém vyjasňování hodnot.

Napíšeš věci, které bys nejraději chtěl dělat, pak posbíráme papíry od všech studentů, zesumírujeme je, podíváme se, které činnosti by chtěla dělat většina studentů a to je naše definice toho, co je dobré. Hlavní čtyři odpovědi, které studenti napsali:

1. Sex
2. Brát drogy
3. Pít alkohol
4. Chodit za školu

Podle systému values clarification jsou tyto 4 výše zmíněné činnosti považovány za sattvické. Jsou velice dobré, aby je děti dělaly, protože ony je rády dělají. V systému values clarification je důležitý PROCES, díky kterému se osoba dobere k určitým hodnotám. Proces rozumového uvažování, rozhodování se sám za sebe - to je důležité, ne to co z toho vzejde. Během vyučovacích hodin s dívkami nadnesou téma potratů. Důležité není, jak se ty dívky rozhodnou, ale to, že budou přesvědčeny to udělat díky své vlastní inteligenci. Tak oni takto učí a když se dívky rozhodnou ano, je dobré, abychom měly potrat, tak to je považováno za dobré. Protože jsme o tom přemýšlely, že by to bylo dobré, velice pečlivě jsme o tom uvažovaly a díky tomu jsme přišly k tomuto závěru, proto to musí být dobré rozhodnutí. Takto funguje systém values clarification. A to je také důvod, proč je tak těžké učit skutečné hodnoty ve školách.

Další příklad:

Ohodnot' známkou od 1 do 7 Jak hodnotíš "Být upřímný při jednání se svými rodiči" a pak jsou zde další otázky, které nebudu číst, které se týkají sexu. Ale můžete si to sami představit.

Další část procesu „Vyjasňování hodnot“ je připravit děti na "skutečný svět". Také jsem slyšel rozhovory na toto téma v ISKCONu. Ovšem, oddaní o tomto mluví velice nevinně, naivně stylem - Když si děti vyberou, že nebudou chtít žít v chrámu, ale že budou spíše chtít chodit do práce, tak by se na to měly připravit. Ale jak sami víte, žít a pracovat v materiálním světě znamená sdružovat se s velice degradovanými lidmi. V liberálním způsobu vzdělávání na to mají speciální kurzy během kterých na to lidi připravují. Tady v té knize je napsáno, těžko tomu věřit, ale je to zde uvedeno, že děti na základní škole, děti ve věku 7-10 let jsou učeny vulgární slova označující sex, sexuální orgány, všechna ta vulgární slova z ulice - učitelé je učí všechny tyto slova a v pracovním sešitě pro tento předmět je uvedena prázdná

stránka, na které je napsáno - nyní namaluj svého otce a matku jak mají sex. Toto je příprava dětí na "skutečný svět".

Ještě něco na téma vzdělávacího programu o drogách. Titulek je velice významný: Rozhodni (Decide). Jinými slovy - Ty rozhodni. Bylo uděláno porovnání mezi studenty, kteří prošli tímto programem "Rozhodni se" a studenty, kteří nebyli vůbec vzděláváni o drogách. Výsledek byl, že studenti, kteří prošli tímto vzdělávacím programem o drogách, tak daleko více jich začalo brát drogy než těch, kteří tímto vzdělávacím programem neprošli - díky tomu přístupu vyjasňování hodnot (values clarification) - My ti řekneme o drogách, ale neřekneme ti jestli je to dobré nebo špatné - to si musíš rozhodnout sám. Oni se takto dozvěděli všechno o drogách a začali je používat.

Další příklad „Vyjasňování hodnot“:

Dvě kamarádky jdou nakupovat a jedna z nich ukradla svetr a vyšla z obchodu. Druhou dívku chytl ochranka a ten policista ji žádá, aby řekla jméno té dívky, která ukradla ten svetr. Otázka je "Co bys udělala?" A odpověď je ponechána na dětech.. A není dobrá nebo špatná odpověď. Mnoho z těch dívek odpovědělo stylem - Ona je mou kamarádkou, tak bych jim to neřekla. A učitel na to řekne - Hmm..to je fajn..Ovšem, některé dívky řeknou: "Ona udělala něco špatného?, tak to bych na ní řekla. A těmto dívkám učitel řekne: "Dobře, ale co když pochází z chudé rodiny? Tento druh otázky zatlačí ty poctivé dívky do rohu..a celá třída se obrátí proti nim. A díky společenskému tlaku se zlomí. "Ó, ano, tak já bych to taky na ni neřekla". A učitel spokojeně řekne "Ano, tak to je dobře".

Dělali dotazník se studenty a ptali se jich "Co si myslíš o morálce?"

Toto je typická odpověď od studenta: „Morální hodnoty se nemohou učit, lidé se musí naučit to, co funguje v jejich případě. Jinými slovy - cokoliv ti pomůže k tomu, že přečkáš noc, tak to je OK. Podstatou civilizace nejsou morální kódy, ale individualismus. Jediná možnost jak zjistit, jestli jsou tvé hodnoty dobré je vidět, jestli těší tebe.

Autor té knihy (Proč Johnny nemůže odlišit dobré od špatného) předkládá zajímavé závěry, píše: „Nikdo z nás by nechtěl jít k nevyškolenému lékaři nebo letět v letadle, které řídí nevyškolený pilot nebo mít netrénované vojáky, kteří ochraňují naši zemi, ale z nějakého důvodu si myslíme, že je možné být dobrým člověkem bez toho, aniž bychom byli trénováni v tom, co je dobré. Došli jsme k mýtu, že morálka se objevuje přirozeně a nebo v nejlepším případě za pomoci trošky rozumové úvahy. Pro dnešní lidi není důležité jestli má někdo dobrého syna nebo dceru, ale spíše to, jestli syn nebo dcera mají svůj vlastní názor na jaderné zbraně, ekologii, práva žen, práva homosexuálů, svobody řeči atd. Všechna tato politická témata nahradila témata morálky. V dnešní době je důležitější být politicky korektní než být dobrým.

(***) Jedná se o knihu s názvem:

Why Johnny Can't Tell Right from Wrong: And What We Can Do About It

Autor: William Kilpatrick

(případní zájemci o tuto knihu si mohou napsat na: pkd@zavinac.krisnuvdvur.cz)

seminář z audio nahrávky zpracoval: Priya-kírti dás, © Pkd 2008